

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 18043/2555

พนักงานอัยการจังหวัดยโสธร โจทก์ นางกานดา อุปรี กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 341, ป.วิ.อ. มาตรา 163, ป.วิ.อ. มาตรา 176, ป.วิ.อ. มาตรา 173

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพโดยทนายความจำเลยทั้งสองเป็นผู้จัดทำคำให้การให้ และ ศาลชั้นต้นได้สอบถามจำเลยทั้งสองพร้อมบันทึกไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณา ประกอบกับจำเลย ทั้งสองแถลงว่าประสงค์ที่จะเจรจาเรื่องยอดหนี้ในส่วนแบ่งและขอผ่อนชำระหนี้ให้ผู้เสียหาย ขอให้ นัดพร้อม ต่อมาผู้เสียหายกับจำเลยทั้งสองตกลงกันโดยผู้เสียหายเรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลย ทั้งสองเป็นเงิน 400,000 บาท จำเลยทั้งสองขอเวลาหาเงินมาชำระให้ผู้เสียหายสักระยะหนึ่ง ศาลชั้นต้นอนุญาต แต่เมื่อถึงวันนัดจำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้ให้ผู้เสียหายตามที่ตกลงกันไว้ เมื่อ กระบวนการพิจารณากระทำในศาลโดยเปิดเผย จึงเป็นการให้การรับสารภาพด้วยความสมัครใจและ มิได้สำคัญผิด เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพโดยไม่สมัครใจ จึงไม่อาจยกเป็นข้อ ต่อสู้ได้ แม้จำเลยทั้งสองจะให้การหรือไม่เป็นสิทธิของจำเลยทั้งสองก็ตาม แต่เมื่อจำเลยทั้งสอง ให้การต่อศาลแล้ว การขอแก้คำให้การจำเลยทั้งสองสามารถกระทำได้อีกเมื่อมีเหตุอันสมควรตาม ป.วิ.อ. มาตรา 163 วรรคสอง มิใช่เป็นไปตามอำเภอใจของจำเลยทั้งสอง อีกทั้งเป็นดุลพินิจของ ศาลถ้าเห็นสมควรจึงอนุญาตให้แก้ได้ การที่จำเลยทั้งสองยื่นคำให้การใหม่ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2555 โดยขอถอนคำให้การเดิมที่ให้การรับสารภาพและให้การใหม่เป็นปฏิเสธรฟ้องโจทก์ ซึ่งมีผล เป็นการแก้คำให้การหลังจากที่ได้ให้การรับสารภาพและตกลงกับผู้เสียหายได้แล้ว โดยอ้างเหตุว่า จำเลยทั้งสองไม่ได้กระทำความผิด ผู้ที่กระทำความผิดที่โจทก์และจำเลยทั้งสองทราบคือ พ. กับพวก ซึ่งข้ออ้างของจำเลยทั้งสองแสดงว่าจำเลยทั้งสองรู้แต่แรกแล้วว่าผู้กระทำความผิดเป็นใคร ย่อมไม่มีเหตุที่จำเลยทั้งสองจะให้การรับสารภาพ เช่นนี้ เห็นได้ว่าเป็นการที่จำเลยทั้งสองให้การ ปฏิเสธเนื่องจากจำเลยทั้งสองไม่สามารถหาเงินมาชำระให้ผู้เสียหายตามที่ตกลงกันไว้ได้เพื่อให้มี การสืบพยานต่อไป ถือได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อประวิงคดี จึงเป็นกรณีที่ไม่มีเหตุสมควร ไม่ชอบที่ ศาลจะอนุญาตให้จำเลยแก้คำให้การ และคดีนี้มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี มิใช่เป็นคดีที่มีอัตรา โทษอย่างต่ำจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป เมื่อจำเลยทั้งสองรับสารภาพในชั้นพิจารณา ศาลย่อมพิพากษา โดยไม่จำเป็นต้องสืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 176 วรรคหนึ่ง ที่ศาลชั้นต้นไม่ อนุญาตให้จำเลยแก้คำให้การและพิพากษาคดีไปตามคำให้การรับสารภาพจึงชอบแล้ว ในคดีส่วน แบ่งเมื่อโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตาม ป.อ. มาตรา 341 และมีคำขอให้จำเลยทั้งสอง ร่วมกันหรือแทนกันคืนหรือใช้เงินแก่ผู้เสียหาย จำนวน 2,060,000 บาท ซึ่งเป็นคำขอส่วนแบ่งที่ เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาที่โจทก์ฟ้อง เมื่อจำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพและศาลพิพากษาโดยไม่ จำต้องสืบพยานหลักฐานต่อไป ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ตามฟ้องโจทก์ว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันฉ้อ โกงเงินผู้เสียหายไปและผู้เสียหายยังมิได้รับเงินคืนจำนวน 2,060,000 บาท แม้ระหว่างพิจารณา ของศาลชั้นต้นผู้เสียหายแถลงตั้งใจเรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลยทั้งสองในส่วนแบ่งเป็นเงิน 400,000 บาท ก็เป็นผลสืบเนื่องจากการที่ผู้เสียหายและจำเลยทั้งสองเจรจาทกลงกันเท่านั้น มิใช่ ผู้เสียหายไม่ได้รับความเสียหายทางแบ่งตามฟ้อง และเมื่อจำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้จำนวน ดังกล่าวให้แก่ผู้เสียหาย ผู้เสียหายก็แถลงต่อศาลว่าผู้เสียหายยังตั้งใจให้จำเลยทั้งสองคืนหรือใช้

เงินตามจำนวนที่โจทก์ขอย้ายฟ้อง ดังนี้ โจทก์จึงไม่ต้องสืบพยานหลักฐานในคดีส่วนแพ่งอีก เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2554 ซึ่งเป็นวันเริ่มพิจารณาศาลชั้นต้นได้สอบจำเลยทั้งสองเรื่องทนายความแล้ว จำเลยทั้งสองแถลงว่าจะหาทนายความเอง ต่อมาวันที่ 17 ตุลาคม 2554 จำเลยทั้งสองแต่งตั้ง เป็นทนายความ ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นได้ดำเนินการตาม ป.วิ.อ. มาตรา 173 วรรคสอง แล้ว ส่วนในวันนัดพร้อมหรือนัดฟังคำพิพากษา ต. ขอถอนตัวจากการเป็นทนายความของจำเลยทั้งสอง และศาลชั้นต้นอนุญาตก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสองแถลงต่อศาลขอเลื่อนคดีเพื่อให้จำเลยทั้งสองแต่งตั้งทนายความคนใหม่เข้ามาดำเนินคดี แต่จำเลยทั้งสองกลับเจรจาดตกลงกับผู้เสียหายเพื่อขอชำระเงินแก่ผู้เสียหายและขอเลื่อนการอ่านคำพิพากษาออกไป แสดงว่าจำเลยทั้งสองไม่ตั้งใจที่จะให้ทนายความดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในวันดังกล่าว ทั้งต่อมาวันที่ 24 มกราคม 2555 ซึ่งเป็นวันนัดฟังคำพิพากษา จำเลยทั้งสองได้แต่งตั้งทนายความคนใหม่เข้ามาดำเนินกระบวนการพิจารณา ดังนี้ การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นจึงชอบแล้ว

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91, 341 ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันค้ำหรือใช้เงินแก่ผู้เสียหาย จำนวน 2,060,000 บาท ที่ยังไม่ได้คืน จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ประกอบมาตรา 83 การกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 รวม 4 กระทง จำคุกกระทงละ 3 ปี เป็นจำคุกจำเลยทั้งสองคนละ 12 ปี จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้คนละกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกจำเลยทั้งสองคนละ 6 ปี กับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันค้ำหรือใช้เงิน 2,060,000 บาทแก่ผู้เสียหาย จำเลยทั้งสองอุทธรณ์คำสั่งและคำพิพากษา ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน จำเลยทั้งสองฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า การที่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้จำเลยทั้งสองแก้คำให้การและมีคำพิพากษาโดยไม่สืบพยานก่อนชอบหรือไม่ เห็นว่า จำเลยทั้งสองแถลงว่าประสงค์ที่จะเจรจาเรื่องยอดหนี้ในส่วนแพ่งและขอผ่อนชำระเงินให้ผู้เสียหาย ขอให้ศาลนัดพร้อมและหมายเรียกผู้เสียหายเข้ามาเจรจาในส่วนแพ่ง ศาลชั้นต้นจึงให้นัดฟังคำพิพากษาหรือนัดพร้อมในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2554 เวลา 9 นาฬิกา และหมายเรียกผู้เสียหายมาในวันนัดพร้อม เมื่อถึงวันนัดพร้อมผู้เสียหายและจำเลยทั้งสองตกลงกันได้ โดยผู้เสียหายตั้งใจเรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลยทั้งสองเป็นเงิน 400,000 บาท จำเลยทั้งสองขอเวลาหาเงินมาชำระให้ผู้เสียหายสักระยะหนึ่งและขอเลื่อนการอ่านคำพิพากษาไป ศาลชั้นต้นให้เลื่อนไปฟัง คำพิพากษาวันที่ 24 มกราคม 2555 เวลา 9 นาฬิกา เมื่อถึงวันนัดจำเลยทั้งสองยื่นคำร้องขอถอนคำให้การเดิมและให้การใหม่เป็นปฏิเสธฟ้องโจทก์ทุกข้อกล่าวหาโดยอ้างว่าจำเลยทั้งสองมีความประสงค์ต่อสู้คดีเพราะเห็นว่าจำเลยทั้งสองมิได้กระทำความผิดตามฟ้องของโจทก์ ผู้ที่กระทำความผิดที่โจทก์และจำเลยทั้งสองทราบคือ นางพุดิธาดากับพวก ซึ่งมีได้ถูกฟ้องเป็นคดีนี้ จำเลยทั้งสองเห็นว่า เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจึงมีความประสงค์ที่ขอต่อสู้คดี โดยในวันนัดดังกล่าวจำเลยทั้งสองไม่ได้ชำระเงินให้ผู้เสียหายตามที่ตกลงกันได้ เห็นว่า จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพโดยทนายความจำเลยทั้งสองเป็นผู้จัดทำคำให้การให้ และศาลชั้นต้นได้สอบถามจำเลยทั้งสองพร้อมบันทึกไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณา ประกอบกับจำเลยทั้งสองแถลงว่าประสงค์ที่จะเจรจาเรื่องยอดหนี้ในส่วนแพ่งและขอผ่อนชำระเงิน

ให้ผู้เสียหาย ขอให้นัดพร้อม ต่อมาผู้เสียหายกับจำเลยทั้งสองตกลงกันโดยผู้เสียหายเรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลยทั้งสองเป็นเงิน 400,000 บาท จำเลยทั้งสองขอเวลาหาเงินมาชำระให้ผู้เสียหายสักระยะหนึ่ง ศาลชั้นต้นอนุญาต แต่เมื่อถึงวันนัดจำเลยทั้งสองไม่ชำระเงินให้ผู้เสียหายตามที่ตกลงกันได้ เมื่อกระบวนพิจารณากระทำในศาลโดยเปิดเผย จึงเป็นการให้การรับสารภาพด้วยความสมัครใจและมีได้สำคัญผิด เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพโดยไม่สมัครใจ จึงไม่อาจยกเป็นข้อต่อสู้ได้ แม้จำเลยทั้งสองจะให้การหรือไม่เป็นสิทธิของจำเลยทั้งสองก็ตาม แต่เมื่อจำเลยทั้งสองให้การต่อศาลแล้วการขอแก้คำให้การจำเลยทั้งสองสามารถกระทำได้ต่อเมื่อมีเหตุอันควรตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 163 วรรคสอง มิใช่เป็นไปตามอำเภอใจของจำเลยทั้งสอง อีกทั้งเป็นดุลพินิจของศาลเห็นสมควรจึงอนุญาตให้แก่ได้ การที่จำเลยทั้งสองยื่นคำให้การใหม่ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2555 โดยขอถอนคำให้การเดิมที่ให้การรับสารภาพและให้การใหม่เป็นปฏิเสธฟ้องโจทก์ ซึ่งมีผลเป็นการแก้คำให้การหลังจากที่ได้ให้การรับสารภาพและตกลงกับผู้เสียหายได้แล้ว โดยอ้างเหตุว่าจำเลยทั้งสองไม่ได้กระทำความผิด ผู้ที่กระทำความผิดที่โจทก์และจำเลยทั้งสองทราบคือ นางพุดิธาดา กับพวก ซึ่งข้ออ้างของจำเลยทั้งสองแสดงว่าจำเลยทั้งสองรู้แต่แรกแล้วว่าผู้กระทำความผิดเป็นใคร ย่อมไม่มีเหตุที่จำเลยทั้งสองจะให้การรับสารภาพ เช่นนี้ เห็นได้ว่าเป็นการที่จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธเนื่องจากจำเลยทั้งสองไม่สามารถหาเงินมาชำระให้ผู้เสียหายตามที่ตกลงกันได้เพื่อให้มีการสืบพยานต่อไป ถือได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อประวิงคดี จึงเป็นกรณีที่ไม่มีความผิด ไม่ชอบที่ศาลจะอนุญาตให้จำเลยแก้คำให้การ และคดีนี้มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี มิใช่เป็นคดีที่มีอัตราโทษอย่างต่ำจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป เมื่อจำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณา ศาลย่อมพิพากษาโดยไม่จำเป็นต้องสืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 176 วรรคหนึ่ง ดังนั้น การที่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้จำเลยทั้งสองแก้คำให้การ และได้พิพากษาคดีไปตามคำให้การรับสารภาพนั้น จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ฎีกาจำเลยทั้งสองข้อนี้ฟังไม่ขึ้น มีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยทั้งสองข้อต่อไปว่า โจทก์ต้องสืบพยานหลักฐานในคดีส่วนแพ่งหรือไม่ เห็นว่า โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 และมีคำขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันคืนหรือใช้เงินแก่ผู้เสียหาย จำนวน 2,060,000 บาท ซึ่งเป็นคำขอส่วนแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาที่โจทก์ฟ้อง เมื่อจำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพและศาลพิพากษาโดยไม่จำเป็นต้องสืบพยานหลักฐานต่อไปดังวินิจฉัยไว้ข้างต้น ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ตามฟ้อง โจทก์ว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันฉ้อโกงเงินผู้เสียหายไปและผู้เสียหายยังมิได้รับเงินคืนจำนวน 2,060,000 บาท แม้ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้นผู้เสียหายแถลงจิตใจเรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลยทั้งสองในส่วนแพ่งเป็นเงิน 400,000 บาท ก็เป็นผลสืบเนื่องจากการที่ผู้เสียหายและจำเลยทั้งสองเจรจาตกลงกันเท่านั้น มิใช่ผู้เสียหายไม่ได้รับความเสียหายทางแพ่งตามฟ้อง และเมื่อจำเลยทั้งสองไม่ชำระเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้เสียหาย ผู้เสียหายก็แถลงต่อศาลว่าผู้เสียหายยังจิตใจให้จำเลยทั้งสองคืนหรือใช้เงินตามจำนวนที่โจทก์ขอท้ายฟ้อง ดังนี้ โจทก์จึงไม่ต้องสืบพยานหลักฐานในคดีส่วนแพ่งอีก ที่ศาลล่างทั้งสองให้จำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันใช้เงินแก่ผู้เสียหาย จำนวน 2,060,000 บาท จึงชอบแล้ว ฎีกาจำเลยทั้งสองข้อนี้ฟังไม่ขึ้น มีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยทั้งสองข้อสุดท้ายว่า การดำเนินกระบวนพิจารณาของศาลชั้นต้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยจำเลยทั้งสองฎีกาว่า เมื่อนายตุลัน ถอนตัวจากการเป็นทนายความจำเลยทั้งสอง จำเลยทั้งสองจึงไม่มีทนายความ การที่ศาลไม่สอบถามจำเลยทั้งสองว่าต้องการทนายความหรือไม่จึงไม่

ชอบนั้น เห็นว่า ในวันที่ 2 กันยายน 2554 ซึ่งเป็นวันเริ่มพิจารณาศาลชั้นต้นได้สอบจำเลยทั้งสอง เรื่องทนายความแล้ว จำเลยทั้งสองแถลงว่าจะหาทนายความเอง ต่อมาวันที่ 17 ตุลาคม 2554 ซึ่งเป็นวันที่ศาลนำคดีเข้าสู่ชั้นสมานฉันท์ จำเลยทั้งสองแต่งตั้งนายตุลัน เป็นทนายความ ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นได้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 173 วรรคสอง แล้ว ส่วนในวันนัดพร้อมหรือนัดฟังคำพิพากษา นายตุลัน ขอลถอนตัวจากการเป็น ทนายความของจำเลยทั้งสอง และศาลชั้นต้นอนุญาต แต่ก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสองแถลงต่อศาล ขอเลื่อนคดีเพื่อให้จำเลยทั้งสองแต่งตั้งทนายความคนใหม่เข้ามาดำเนินคดี แต่จำเลยทั้งสองกลับ เจริญตกลงกับผู้เสียหายเพื่อขอชำระเงินแก่ผู้เสียหายและขอเลื่อนการอ่านคำพิพากษาออกไป แสดงว่าจำเลยทั้งสองไม่ตั้งใจที่จะให้ทนายความดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในวันดังกล่าว ทั้ง ต่อมาวันที่ 24 มกราคม 2555 ซึ่งเป็นวันนัดฟังคำพิพากษา จำเลยทั้งสองได้แต่งตั้งทนายความคน ใหม่เข้ามาดำเนินกระบวนการพิจารณา ดังนี้ การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นจึงชอบแล้ว ฎีกาจำเลยทั้งสองข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน พิพากษายืน

องค์คณะ

แรงธรณ ปรีพนธ์พนพิสุทธิ์ · ปदारณิ ลัดพลี · สรรทศน์ เอี่ยมวรชัย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/18043/2555>